
Klimapartnerskab for finanssektoren

Sektorkøreplan

Oktober 2021

BAGGRUND OM KLIMAPARTNERSKABER OG SEKTORKØREPLANER

Regeringen og erhvervslivet har efter etableringen af klimapartnerskabet på forsvarsområdet i foråret 2021 nu i alt 14 klimapartnerskaber inden for erhvervslivets sektorer, som skal styrke dansk erhvervslivs grønne omstilling og understøtte opfyldelsen af Danmarks klimamål om 70 pct. reduktion af drivhusgasudledningen i 2030.

I foråret 2020 afleverede de første 13 af klimapartnerskaberne hver en rapport med deres ambitioner for den grønne omstilling og anbefalinger til politiske tiltag, der kan understøtte virksomhedernes indsats. Efterfølgende er der indgået en række politiske aftaler, som følger op på mange af klimapartnerskabernes anbefalinger.

Med sektorkøreplaner for de enkelte klimapartnerskaber samles regeringens og udvalgte af erhvervslivets tiltag i én fælles plan, der giver overblik over de igangsatte indsatser, som der vil blive arbejdet med at implementere de kommende år.

I sektorkøreplanerne beskriver erhvervslivet først sine målsætninger og indsatser, hvorefter regeringens tiltag for at understøtte sektorens grønne omstilling beskrives.

De første seks sektorkøreplaner blev færdiggjort i foråret 2021. De næste seks sektorkøreplaner er nu klar.

Indhold

Side 4	Forord
<hr/>	
Side 7	Erhvervslivets målsætninger og tiltag for CO₂-reduktioner
<hr/>	
Side 8	Status og perspektiver for virksomheders arbejde med CO ₂ -reduktioner
Side 9	Klimapartnerkabets målsætninger og initiativer
Side 15	Regeringens tiltag for at understøtte sektorens CO₂-reduktion
<hr/>	
Side 16	Finanssektorens rolle i at nå 70 pct. målet i 2030
Side 17	Politiske aftaler med relevans for anbefalinger fra Finanssektorens klimapartnerkab
Side 20	Bilag
<hr/>	
Side 20	Oversigt over Finanssektorens indsats på fem initiativområder
Side 25	Oversigt over opfølgning på klimapartnerkabets anbefalinger

Forord

Vi er i et afgørende årti for klimaet, og der er behov for markant handling i alle dele af samfundet for at begrænse klimaforandringerne.

Danmark går forrest i kampen mod klimaforandringerne, og danske virksomheder har en vigtig rolle i at sikre en grøn omstilling, som understøtter job, velfærd, eksport og konkurrenceevne. Derfor har regeringen og erhvervslivet etableret 13 klimapartnerskaber inden for erhvervslivets sektorer, som skal styrke dansk erhvervslivs grønne omstilling og understøtte opfyldelsen af målet om 70 pct. reduktion af drivhusgasudledningen i 2030.

Klimapartnerskaberne leverede i marts 2020 deres anbefalinger. Baseret på grundige analyser viser de en række tiltag, som kan bidrage til og understøtte, at vi når Danmarks ambitiøse målsætning i 2030, hvor erhvervslivet og regeringen samarbejder om at løse udfordringerne. Klimapartnerskabsmodellen har vist sig stærk i forhold til at anvise en konkret vej fremad i den grønne omstilling.

Det seneste halvandet år har formet sig ganske anderledes end ventet. Danmark og verden er udfordret af en pandemi. Dette har dog ikke hindret erhvervslivet eller regeringen og partier i Folketinget i at foretage konkrete CO₂e-reducerende tiltag og indgå politiske aftaler for at bringe Danmark i en grønnere retning. Derfor er der også allerede sket me-

get siden afleveringen af klimapartnerskabernes anbefalinger i marts 2020.

Investeringssamarbejder mellem den offentlige sektor, virksomheder og den finansielle sektor er vigtige for at nå klimamålene på den bedste måde, samtidig med at der skabes grobund for grøn vækst og beskæftigelse. Det er der ikke noget nyt i for os danskerne, hvor bl.a. udvikling af vindmølleindustrien er baseret på en massiv investeringsindsats fra både den offentlige sektor, fra virksomheder og fra den finansielle sektor.

En væsentlig fælles opgave fremadrettet bliver at fastholde gode rammevilkår, så offentlige og private aktører fortsat kan arbejde sammen og sikre en fortsættelse af det nuværende momentum for grønne investeringer.

For at understøtte den grønne omstilling har regeringen indgået en række politiske aftaler. Blandt andet en grøn skattereform, der tager første skridt i retningen mod en ensartet beskatning af CO₂e-udledning, udbygning af vedvarende energi med bl.a. etablering af to energigøer, elektrificering igennem bl.a. flere elbiler og udvikling af grønne brændstoffer (power-to-X). Derudover har regeringen styrket adgangen til bæredygtig, risikovillig kapital med etablering af Danmarks Grønne Fremtidsfond og en række tiltag, der styrker Danmark Eksportkredits (EKF) muligheder

for at lave bl.a. grøn eksportfinansiering til gavn for danske virksomheder, der bidrager til global reduktion af CO₂ med deres grønne løsninger.

Med etableringen af Danmarks Investeringsfond ønsker regeringen at styrke den udvikling, der blev igangsat med Danmarks Grønne Fremtidsfond, så vi sikrer et endnu stærkere, mere sammenhængende finansieringstilbud til de virksomheder, der skal skabe de nye grønne og bæredygtige erhvervs succeser.

Desuden har regeringen besluttet et stop for muligheden for dansk eksportfinansiering af projekter relateret til termisk kul som led i bestræbelserne på at skubbe på for mere finansiering til den grønne omstilling internationalt og mindre til fossil energi.

Nogle af de indgåede aftaler betyder, at der her og nu er bedre muligheder for, at den finansielle sektor kan investere sammen med offentlige aktører, fx i grønne vækst- og iværksættervirksomheder, mens andre politiske aftaler på længere sigt skaber muligheder for, at bl.a. institutionelle investorer investerer sammen med staten.

Helt centralt i regeringens plan for at nå klimamålene er modning og skalering af en række centrale teknologier, herunder særligt power-to-X samt fangst og lagring af CO₂. Regeringen har selv afsat store beløb hertil, men det er en forudsætning for modning og skalering i det nødvendige omfang, at der også investeres private midler.

Der udestår fortsat et betydeligt arbejde i at opbygge viden om de nye forretningsmodeller, fx inden for power-to-X og fangst og lagring af CO₂ for at forstå, hvordan den finansielle

sektor kan bidrage med investeringer og finansiering til markedsmodning og skalering af teknologier og virksomheder.

Med en meget lav CO₂-udledning fra sektoren selv, ligger sektorens muligheder for at påvirke den grønne omstilling særligt i rollen som långiver, investor, aktiv ejer og rådgiver.

Siden marts 2020 har sektoren investeret i bl.a. at energieffektivisere boliger og tilkendegivet investeringsinteresser i både vindmølleparker, energigøer og power-to-X-anlæg. De grønne udlån fra bank- og realkredit steg med 60 mia. kr. i 2020 til 460 mia. kr., og de grønne investeringer fra pensions- og forsikringssektoren er steget med 72 mia. kr. på et år til 248 mia. kr. opgjort ved sommeren 2021. Med disse investeringer understøtter sektoren altså den fortsatte udvikling af det grønne økosystem.

For at få flere af sektorens penge ud at arbejde effektivt i den grønne omstilling er det helt afgørende, at klima- og bæredygtighedsdata bliver stillet til rådighed i en langt større skala end tilfældet er i dag. Her har det finansielle partnerskab først udviklet en CO₂-model, der giver rammerne for, hvordan det enkelte medlem kan indsamle og sammenregne de bedst tilgængelige oplysninger om CO₂-aftrykket på udlån og investeringer. Derudover har partnerskabet stået i spidsen for at udvikle en fælles metode for opgørelse af CO₂-udledning for hele erhvervslivet og det offentlige (se [her](#))

Det er desuden positivt, at EU nu har udviklet en såkaldt taksonomi for bæredygtige økonomiske aktiviteter, der skal hjælpe investorer med at bestemme, i hvilken grad en investering er bæredygtig, samt at der politisk fra EU's og den danske regerings side er lagt op til en

ambitiøs bæredygtighedsrapportering for virksomhederne. Data om klimaforhold er nemlig helt afgørende for, at finanssektoren kan investere i og udlåne målrettet til de virksomheder, der ønsker at prioritere den grønne omstilling og dermed hjælpe virksomhederne i en mere bæredygtig retning. Samtidigt er sektoren selv forpligtiget til at oplyse forbrugere med opsparings- og investeringsprodukter om deres bæredygtighedsaftryk. Det er derfor centralt, at ambitionsniveauet fastholdes i de endelige rapporteringskrav, men at det sker under hensyntagen til proportionalitet for såvel ikke-finansielle som finansielle SMV'er.

De politiske beslutninger om boligjobordning, grøn skattereform og grønt elnet understøtter også indirekte sektorens muligheder for at investere rentabelt i grønne aktiviteter.

Regeringen, erhvervslivet og resten af Danmark har fået en fælles opgave, der skal løses på 10 år. Nemlig at nedbringe Danmarks drivhusgasudledninger med 70 ift. 1990 pct. i 2030. Status er, at vi cirka halvandet år inde i den periode har truffet beslutninger, der bringer os godt halvdelen af vejen.

Den grønne omstilling og vækst og beskæftigelse kan gå hånd i hånd, og for at komme videre med den grønne omstilling og fortsat forene klima, vækst og bæredygtighed skal vi kontinuerligt forbedre os, træffe nye beslutninger og finde nye veje, der sikrer reelle klimaforbedringer. Derfor ser vi sammen frem til at fortsætte det stærke samarbejde mellem regeringen og erhvervslivet om grøn omstilling i finanssektoren og i virksomhederne.

Formand for Finanssektorens Klimapartnerskab

Torben Möger Pedersen, administrerende direktør i Pension Danmark

Ressourcepersoner

Allan Polack, PFA

Lasse Nyby, SparNord

Christian Frigast, Aktive Ejere

Erhvervsminister

Simon Kollerup

Klima-, energi- og forsyningsminister

Dan Jørgensen

Erhvervslivets målsætninger og tiltag for CO₂-reduktioner

Status og perspektiver for virksomheders arbejde med CO₂-reduktioner

Reduceret udledning fra finanssektoren selv og målsætninger for CO₂-aftryk på udlån og investeringer

Finanssektorens klimapartnerskab omfatter de centrale private aktører i den finansielle sektor, som har forskellige roller i finansieringen af den grønne omstilling. Finanssektoren bidrager gennem investeringer, udlån, garantier, projektfinsiering, offentlig-private partnerskaber mv. Copenhagen Economics skønner, at det kræver op imod 600 mia. kr. frem mod 2030 for at realisere 70%-målsætningen. Det er en krævende opgave, som sektoren gerne vil være med til løse i samspil med det øvrige erhvervsliv og den offentlige sektor.

Finanssektorens udledning udgør kun en meget lille andel af de samlede danske udledninger – under 0,1 pct. Alligevel vil finanssektoren reducere egne udledninger med 70 pct. frem mod 2030. Finanssektoren har i 2020 haft fokus på energieffektiviseringer, der kan nedbringe elforbruget.

Finanssektorens udledninger faldt i 2020. En del skyldes, at man i nedlukningsperioderne lukkede filialer og hovedsæder og arbejdede hjemmefra, men finanssektoren og datacentre har også benyttet sig af de særlige omstændigheder til at gennemføre energibesparende tiltag som installation af LED-lys, forbedrede ventilationssystemer i udvalgte bygninger samt opsætning af vindmøller til dækning af eget strømforbrug.

Det finansielle partnerskabs organisationer har opfordret deres medlemmer til at fastlæg-

ge handlingsplaner for reduktion af CO₂-udledning på deres finansierede emissioner (dvs. på udlån og investeringer) med fokus på 2030, se mere i bilag 1.

Sektorens mulighed for at påvirke den grønne omstilling, ligger i rollen som långiver, investor, aktiv ejer og rådgiver. Derfor har sektoren mål om at øge de grønne investeringer og udlån i de kommende år.

Eksempelvis har pensions- og forsikringssekskaberne givet tilsagn om ekstra 350 mia. kr. til grønne investeringer i Danmark og i udlandet hen mod 2030, mens banker og realkreditinstitutter har som ambition at øge de grønne lån frem mod 2030 og bringe de samlede grønne udlån op på 700 mia. kr. Derudover har de danske investeringsfonde sat et mål om at reducere CO₂-aftrykket for alle danske detailaktiefonde med 75 pct. frem mod 2030 målt ift. verdensaktieindekset i 2020.

I det seneste år steg pensions- og forsikringssekskabernes grønne investeringer med 72 mia. kr. til 248 mia. kr. Investeringer sker i fx vindmølle- og solparker, grønne obligationer og grønne energiteknologi-virksomheder. I 2020 rundede bankernes og realkreditinstitutternes bidrag til den grønne omstilling 460 mia. kr. og er dermed godt på vej mod de 700 mia. kr. Af de 460 mia. kr. kommer det største bidrag fra finansiering af danskernes boliger og erhvervsejendomme med energimærke A eller B. Herudover giver pengeinstitutterne også lån til f.eks. solceller, vindmøller og grønne biler.

Klimapartnerskabets målsætninger og initiativer

Klimadata er centrale, når lån og investeringer skal bidrage til den grønne omstilling

Der er behov for, at klimarapporteringen fra virksomhederne styrkes og standardiseres. Det kræver en ambitiøs tilgang til bæredygtighedsrapportering dog under hensyntagen til proportionalitet. For finanssektoren er det vigtigt, at mulighederne for at inddrage virksomheders bæredygtighedsrisici i beslutninger om lån/investering forbedres. Ligesom det også er vigtigt med transparens om bæredygtighed for at gøre det nemmere at sammenligne virksomheder. Finansklimapartnerskabet bakker derfor op om de ambitiøse linjer, som EU-kommissionen i april 2021 har lagt for den kommende bæredygtighedsrapportering for de større virksomheder¹. Klimapartnerskabet noterer sig, at den danske regering bakker EU-linjen op.

Det vil være fordelagtigt, at disse data får første prioritet i udviklingen og etableringen af European Single Access Point (ESAP), som Kommissionen forventer at fremsætte forslag om inden længe.

Der udestår en meget vigtig opgave i at sikre sammenhæng mellem bæredygtighedsrapporteringen og så kravene til finanssektoren gennem de såkaldte taksonomi- og disclosure-forordninger. Disse skal følges ad både tidsmæssigt og indholdsmæssigt.

Data kan tillige gøre det nemmere for fx banker og skadesforsikringsselskaber at rådgive den enkelte privat- eller erhvervskunde om grøn forebyggelse mere effektivt. For skadesforsikringsselskaber kan det være om alt fra fx brand til oversvømmelser, mens banker og realkredit kan rådgive om fx reduktion af klimabelastningen i en virksomheds produktion.

Vigtigt med gode rammevilkår for grøn omstilling

Langsigtede, klare og attraktive rammevilkår i Danmark og i EU spiller en stor rolle for, at finanssektoren kan investere i den grønne danske omstilling. Hverken Danmark eller EU kan nå i mål med hhv. 70 pct. og 55 pct. reduktion alene ved offentlige midler. Europa-kommissionen har i juli 2021 fremlagt centrale politiske udspil² på klima- og bæredygtighedsområdet

¹ Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)

² Strategy for Financing the Transition to a Sustainable Economy, 6. juli 2021 og European Green Deal: Commission proposes transformation of EU economy and society to meet climate ambitions, 14. Juli 2021

og sat barren meget højt for klimamålsætningerne. Det afspejler sig også i de finansieringsmæssige behov. Således vurderer EU-kommissionen, at der skal bruges 350 milliarder EURO i EU-landene hvert eneste år det næste årti for at opnå den nødvendige CO₂-reduktion. Det vil sige 3.500 mia. EURO. På EU-niveau er der af offentlige midler foreløbigt kun afsat 605 mia. EURO via Multiannual Financial Framework (MFF). Den øvrige finansiering skal komme fra andre kilder, herunder ikke mindst fra private aktører. Et eksempel på finanssektorens bidrag er, at den skal være med til at finansiere en del af de ca. 225 mia. EURO i gældsfinansiering via EU-låneprogrammet Next-Generation-EU (NGEU), hvor der er krav om, at nationalstaterne bruger mindst 30 pct. dedikeret til grøn omstilling. Dette vil blive finansieret via grønne obligationer.

EU-kommissionen har samtidigt sat et mål for, at 40 pct. af vores energiforbrug i 2030 skal dækkes af vedvarende energi. Det kan kun nås ved at investere målrettet i teknologiudvikling. Det understreger vigtigheden af, at nationalstaterne, herunder Danmark og EU, skal arbejde for at forbedre deres respektive rammevilkår for at kunne tiltrække tilstrækkelig finansiering til den grønne omstilling.

For at kunne investere fx pensionsopsparernes penge i Danmark såvel som i udlandet, skal der være en forventning om, at investeringerne giver et rimeligt afkast. Nye grønne teknologier skal kunne udvikles i en overgangsfase med hjælp udefra, indtil produkterne er økonomisk bæredygtige. Samtidigt kan grøn energi gøres billigere for den enkelte forbruger end energikilder, der baserer sig på fossile brændstoffer.

Det gælder både, hvor private aktører kan bidrage med yderligere kapital til finansiering af store grønne bygningsprojekter, og hvor forebyggelse af klimaskader kræver erfaringsudveksling og samarbejde på tværs af sektorer. Det gælder fx anlægsinvesteringer, der direkte relaterer sig til den grønne omstilling (energiforsyning, power-to-X- eller andre grønne infrastrukturprojekter). Men det gælder også anlægsinvesteringer, hvor der tages særlige hensyn til klimaforhold fx transportinfrastruktur og sundhedsinfrastruktur.

Et vigtigt element i gode rammevilkår er også

samspillet mellem offentlige og private aktører. En fælles målsætning kan være afgørende for, at offentlige og private aktører kan drage mest mulig nytte af hinanden i bestræbelserne på at bidrage til den grønne omstilling. Derfor peger Finanssektorens klimapartnerskab på, at OPP-tankegangen bliver en del af den samlede strategiske indsats for den grønne omstilling i Danmark.

Bygninger er vigtige i den grønne omstilling

Cirka 40 pct. af Danmarks energiforbrug kommer fra ejendomme. Mere end hver fjerde er i energimæssig dårlig stand, og langt de fleste boliger er renoveringsparate. Derfor er energirenoveringer af bygninger en vigtig nøgle til at nedbringe det samlede energiforbrug. Her kan finanssektoren spille en vigtig rolle. Eksempelvis bruger penge- og realkreditinstitutter de naturlige kontaktpunkter med kunderne, for eksempel i forbindelse med låneomlægninger til at have en dialog om mulige energiforbedringer. Tilsvarende har skadesforsikringsselskaber også naturlige kontaktpunkter med kunderne i forbindelse med nytegning og skadesbehandling. Medarbejderne i selskaberne har især stor byggeteknisk viden, herunder om forebyggelse af skader og klimavenlig skadesudbedring.

Skadesselskaberne er også i færd med at udvikle nye grønne produkter med fokus på CO₂-reduktion ift. byggeri. Derfor arbejder sektoren også på, at der etableres et opslagsværk for forsikringsskaders CO₂-aftryk, fx på en given bygningskade. Mange kreditinstitutter har samtidig indført særlige grønne og bæredygtige lån til at finansiere energirenoveringer i boliger, som gør det nemt og attraktivt at få finansieringen på plads og dermed bidrager til, at flere danskere kommer i gang med i at energirenovere deres boliger.

Derfor er det også positivt, at Energistyrelsens BedreBolig-ordning skal styrkes, så energirenoveringsprocessen bliver nemmere for boligejerne. Men der er fortsat også et behov for udvikling af energimærkningsordningen, så flere ejendomme får et opdateret energimærke, og at der også indarbejdes oplysninger, som kan bruges til dokumentation af krav i

EU-taksonomien. Finanssektoren ser frem til en hurtig etablering af en bygningshub, hvor data om bygninger og deres energimæssige stand er nemt tilgængelige i standardiserede formater. Finanssektorens Klimapartnerskab ser muligheder for, at yderligere en række instrumenter bliver taget i brug fra regeringens side som kan bidrage til en mere bæredygtige bygninger. Det kan ske ved at Bolig-Jobordningen udvides, så man kan få fradrag i forbindelse med nedrivning af bygninger med meget dårlig energiklasse. Det bør også være muligt at "opspare" håndværkerfradrag over flere år, da det kan støtte større og mere omkostningskrævende energireoveringsprojekter. Derudover kunne en mulighed være, at en del af Vækstfondens midler øremærkes til virksomheder, der tilbyder boligejerne grønne løsninger. Der er desuden også behov for et større fokus på energireovering i landdistrikterne. Derfor har Finans Danmark sammen med Landdistrikternes Fællesråd foreslået en række tiltag, som skal bidrage til den grønne omstilling, herunder et forslag om at øremærke midler i Danmarks Grønne Investeringsfond til energireoveringer i landdistrikterne, se mere i "Seks veje til grønnere landdistrikter" [her](#).

Den grønne omstilling af landbruget

Fødevarer- og landbrugssektoren ligger i toppen blandt de mest klimabelastende sektorer. Derfor er den bæredygtige omstilling af landbruget en vigtig indsats, hvis den samlede drivhusgas-udledning fra hele Danmark skal reduceres. Her skal finanssektoren spille en vigtig rolle. Derfor har finanssektoren udviklet produkter, som blandt andet er målrettet klimainvesteringer, der nedbringer landbrugsbedriftens klimaaftryk eller lån til maskiner og udstyr, som fremmer den grønne omstilling.

Finanssektorens Klimapartnerskab ser også nye muligheder, som kan fremme den bæredygtige omstilling af landbruget endnu mere. De kan tænkes ind i den kommende klimaftale for landbruget. Den grønne omstilling kræver bedre og tilgængelige data samt nye metoder til måling af bæredygtighed i landbrugsproduktionen (f.eks. CO₂e-udledning). Måleværktøjer og handlingsplaner kan blandt andet bruges i dialogen mellem landbrugeren og penge- og realkreditinstitutter om investeringsplaner og finansiering af bæredygtige tiltag.

Foruden bedre data og måleværktøjer ser Finanssektorens Klimapartnerskab også, at der i klimaaftalen for landbruget etableres en ordning med nye supplerende finansieringsmetoder. Sådanne ordninger kan være relevante i de tilfælde, hvor den grønne investering isoleret set er fornuftig og nødvendig i forhold til at gøre landbrugsbedriften levedygtig, men hvor landbrugerenes samlede økonomiske forhold ikke er tilstrækkelige til at kunne løfte finansieringen i de almindelige kreditinstitutter. Derfor ser vi gerne, at rammerne for Vækstfondens virke bliver ændret, så Vækstfondens muligheder for at understøtte landmandens finansiering af grønne tiltag af mindre størrelse, som gør den enkelte landbrugsbedrift mere bæredygtig, bliver styrket yderligere.

Endelig ser partnerskabet store perspektiver i de fremlagte planer fra et konsortium bestående af ledende virksomheder inden for landbrug, transport og finanssektoren om etablering af et anlæg til fremstilling af grøn brint i Esbjerg, som bl.a. kan facilitere produktion af klimaneutral gødning.

Hjælp til SMV'ers grønne omstilling

Det er vigtigt, at virksomhederne i en travl hverdag bliver opmærksomme på de store muligheder, der ligger i at investere i mere grønne løsninger. Her har bankerne en central rolle som den aktør, virksomhederne har løbende dialog med om deres investeringstanker. Bankerne bør, i dialogen med virksomhederne, sætte fokus på klima og energieffektivitet og henvise dem til en uafhængig energi- og klimarådgiver (evt. med offentligt tilskud), når det er relevant. Også de regionale Erhvervshuse, som ligeledes er i tæt dialog med mange virksomheder, kan hjælpe dem ved at henvise dem til relevant rådgivning.

Der bliver et stort behov for uafhængige energi- og klimarådgivere, som kan rådgive om og udarbejde konsekvensberegninger (tilbagebetalingstid osv.) af konkrete projekter for den enkelte virksomhed. Det bør ske med afsæt i en vis standardisering af energirådgivernes afrapporteringer og dokumentation. Det finansielle klimapartnerskab ser derfor behov for at styrke certificeringen for energirådgivere og fastlægge standarder for afrapportering og dokumentation – fx i regi af Energistyrelsen. På baggrund af mere standardiserede rappor-

ter og nøgletal kan banker og andre aktører som eksempelvis Vækstfonden på et mere objektivt grundlag stille finansiering til rådighed.

En CO₂-model for den finansielle sektor

For at den finansielle sektor kan løfte sit ansvar effektivt, er det vigtigt at have en velfungerende model til at udregne, hvor stort et CO₂-aftryk sektoren er med til at finansiere gennem udlån og investeringer. Finans Danmark og Forsikring & Pension har i 2020 udviklet en model, som indeholder principper og metoder for, hvordan vores medlemmer kan udregne, hvor stort et CO₂-aftryk de er med til at finansiere gennem udlån og investeringer. Den giver dermed rammerne for, hvordan det enkelte medlem kan indsamle og sammenregne de bedst tilgængelige oplysninger om CO₂-aftrykket på udlån og investeringer.

Modellen giver mulighed for, at den enkelte finansielle virksomhed på sigt kan sætte mål for reduktion af det CO₂-aftryk, som deres udlån og investeringer genererer. Desuden er det hensigten, at modellen kommer til at understøtte dialogen med kunderne (borgere og virksomheder) om, hvordan de hver især kan gøre deres fodspor mere grønne.

Øget skalering/eksport af danske grønne løsninger

Danmark har et stærkt økosystem inden for grøn energi og klimaløsninger. Havvind er et eksempel på en dansk styrkeposition. De løsninger og nye grønne teknologier skal vi være endnu bedre til at få ud i verden, bl.a. ved at fokusere på at dansk finansiering kan være med til at skubbe danske grønne løsninger ud over landegrænserne. Vi kan derigennem både hjælpe med den grønne omstilling og samtidig skabe arbejdspladser og vækst i Danmark.

USA har med præsident Biden fastsat helt nye ambitioner for USA's grønne investeringer med meget store milliardbeløb (Build Back Better). Danmark er i en stærk position til at kunne drage fordel af de grønne vinde, der i øjeblikket blæser over eksportmarkederne til at sikre gode afkast og skabe grønne

job herhjemme. Men konkurrencen er hård, Danmark kæmper mod mange andre og langt større lande, og det er altid forbundet med risiko og usikkerhed, når virksomhederne bevæger sig ud på fremmede markeder. Det finansielle klimapartnerskab ser derfor positivt på, at fx Danmarks Eksportkredits (EKF) rolle er blevet styrket i det seneste år - både som eksport hjælper, men også at der er skabt mere fleksible rammer for at fonden kan udbygge sine garantier på grønne løsninger i udlandet.

Fokus på aktivt ejerskab

For pensionsselskaber, investeringsfonde og kapitalforvaltere er udøvelsen af aktivt ejerskab et centralt element i bidraget til en bæredygtig udvikling.

I det finansielle klimapartnerskab er der derfor fokus på at øge indsatsen yderligere. Det sker bl.a. gennem rapporteringsstandarder med udvalgte KPI'er for aktivt engagement og branche anbefalinger til medlemmerne. Eksempelvis anbefales det at udøve aktivt ejerskab i samarbejde med andre investorer for at opnå mest mulig indflydelse på selskaberne bl.a. i regi af Climate Action 100+. Et andet tiltag er at oplyse om omfanget af dialoger med porteføljevirksomheder om håndtering af klimarelaterede udfordringer samt om ejendomsinvesteringers bæredygtighed.

Anbefalinger fra de 13 klimapartnerskaber til Grønt Erhvervsform om en fælles metode til opgørelse af CO₂

En række af regeringens klimapartnerskaber pegede i køreplanerne fra foråret 2020 på behovet for en fælles metode til at opgøre CO₂-udledning og for en styrket og digitaliseret adgang til data. Det skyldes bl.a., at der i de kommende år vil være stigende efterspørgsel efter oplysninger om virksomhedernes CO₂-aftryk fra både myndigheder og markedet.

Data er væsentlige, fordi der er brug for et kompas at styre efter. Et fælles sprog og en fælles målestok. For vi får, hvad vi måler.

Det er nødvendigt at vide, hvor meget CO₂ virksomhederne og det offentlige udleder, så der kan sættes reduktionsmål, og der kan blive investeret yderligere i grønne projekter. Det handler om at kunne træffe grønnere valg.

Finanssektoren lancerede i 2020 en model for måling af CO₂-udledning af finanssektorens finansierede aktiviteter. Med afsæt heri udpegede regeringen i september 2020 finanssektorens klimapartnerskab med Finans Danmark i spidsen til at lede et projekt på tværs af alle 13 klimapartnerskaber med fokus på CO₂-måling. Samarbejdsprojektet havde repræsentanter fra de 13 klimapartnerskaber samt Dansk Industri, Dansk Erhverv, Dansk Energi, Landbrug & Fødevarer samt FSR – danske revisorer.

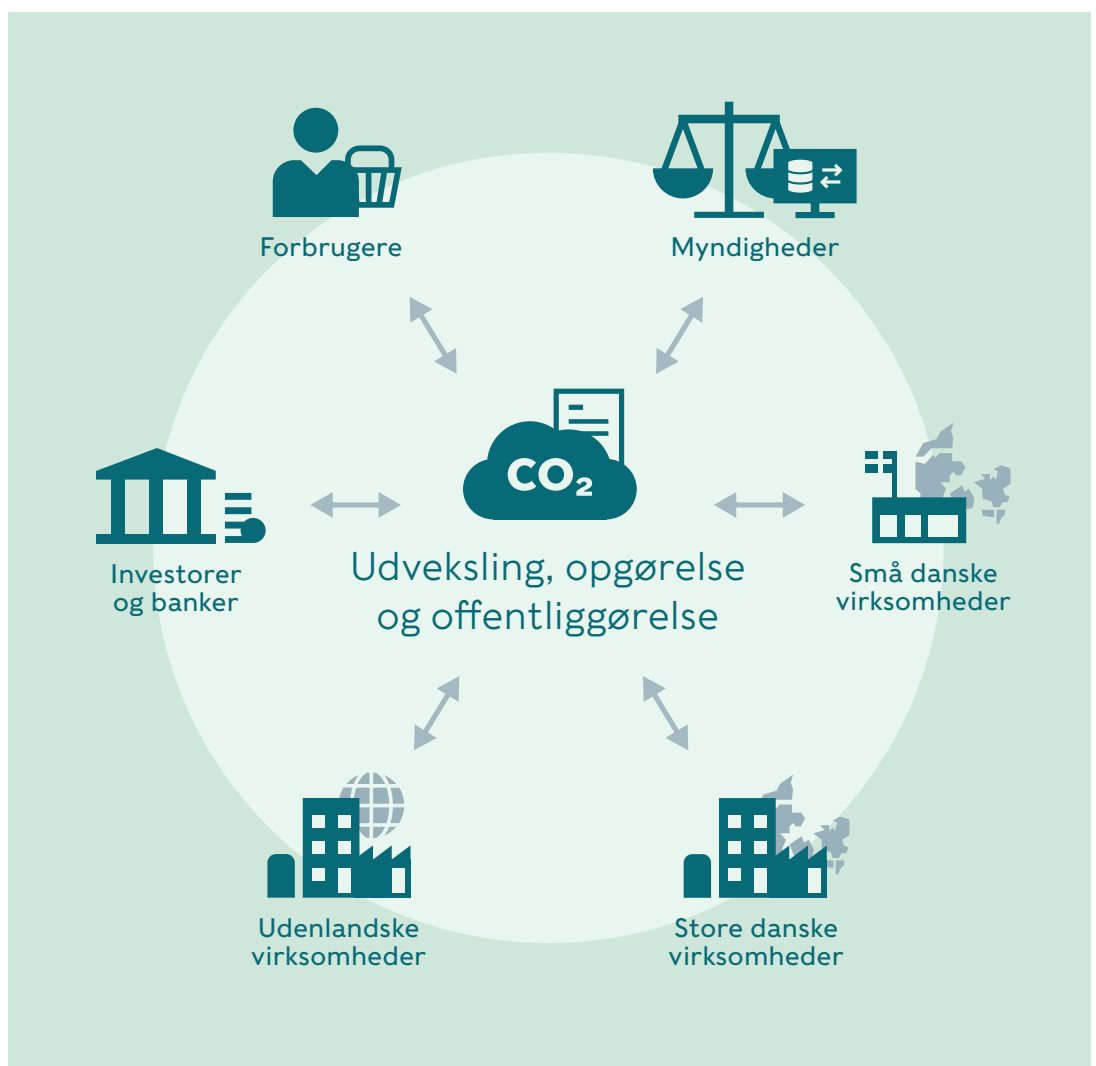
På baggrund af møder i samarbejdsprojektet, interviews med virksomheder, dialog med interessenter og workshops blev der identificeret tre barrierer for, at virksomhederne kommer i gang med at klimarapportere:

Der mangler ens metoder til at opgøre CO₂

Der er behov for standardiseret og digitaliseret adgang til klimadata

Der er brug for værktøjer, støtte og vejledning

Der blev på tværs af alle klimapartnerskaberne formuleret en fælles mission om at etablere en sammenhængende model for alle offentlige og private aktører, som gør det gennemsigtigt, nemt og standardiseret at opgøre, hente, bruge og udveksle data om CO₂-udledning.

De 13 klimapartnerskaber afleverede i slutningen af marts 2021 11 anbefalinger til Grønt Erhvervsform jf. boks nedenfor.

Regeringen har præsenteret en række initiativer med handlingsplan for FN's verdensmål fra juni 2021, jf. bilag 2, som følger op på nogle af anbefalingerne. Det finansielle partnerskab hilser disse initiativer velkommen, og ser frem til udmøntningen heraf.

Anbefalinger

Standarder og metoder

- 1.1 Anvend GHG-protokol til klimarapportering og brug finansiell afgrænsning
- 1.2 Opgør klimaaftryk på produktniveau efter ensartede europæiske metoder
- 1.3 Støtte til virksomheders brug af ensartede europæiske metoder for miljøaftryk på produkter
- 1.4 De offentlige indkøbere bør bruge standardiserede kriterier og værktøjer til at efterspørge grønne produkter

Adgang til data

- 2.1 Opret en portal for data til opgørelse af CO₂ samt virksomhedernes CO₂-udledning
- 2.2 Mere synlig information om CO₂-udledning på forbrug af el, fyringsolie, fjernvarme og naturgas

Værktøj og vejledning

- 3.1 Udbyg værktøjer og vejledning
- 3.2 Udvikling af sektorspecifikke værktøjer
- 3.3 Inddrag nutidens og fremtidens medarbejdere i arbejdet med CO₂

EU

- 4.1 Danmark bør støtte en styrkelse af klimarapportering i EU
- 4.2 Danmark bør fremme ESG-data i EU's fælles digitale European Single Access Point

Regeringens tiltag for at understøtte sektorens CO₂-reduktion

Finanssektorens rolle i at nå 70 pct. målet i 2030

Et væsentligt element i den grønne omstilling af økonomien er at omdirigere investeringer fra sort til grøn. Den grønne omstilling repræsenterer nye forretningsmuligheder og udgør en afgørende drivkraft for at skabe innovation, vækst og beskæftigelse. Regeringen har nedsat Finanssektorens Klimapartnerskab ud fra betragtningen om, at hvis vi i Danmark skal opnå en reel grøn omstilling af økonomien og nå i mål med klimaindsatsen, hvor der skabes job, og hvor vi opretholder konkurrenceevne, er vi nødt til i fællesskab at forstå disse nye forretningsmuligheder, der kræver omfattende investeringer.

Den finansielle sektor spiller således en afgørende rolle ift. at opbygge viden, indsigt og erfaring med de grønne forretningsmodeller. Det skaber rammerne for at finansieringen af investeringerne i den grønne omstilling sker på de rette vilkår og at markedspotentialer bliver udviklet med et kommercielt sigte. Det er centralt for, at den grønne omstilling kommer til at ske hurtigere og billigere. Derfor bliver grønne finansielle kompetencer – både hos venture- og kapitalfonde, hos banker og realkredit og hos pensionsselskaberne som institutionelle investorer – afgørende for, at den grønne omstilling også kommer til at skabe vækst og nye erhvervsfyrtårne i Danmark.

Der er i de seneste år set en stigende interesse fra den danske finansielle sektor for at øge investeringerne i og finansieringen til grøn omstilling. De danske pensionsselskaber har i dag bl.a. betydelige investeringer i grøn infrastruktur som vindmølleparker. De danske banker og realkreditinstitutter yder i stigende grad finansiering og lån til grønne projekter, ligesom udbuddet af grønne og bæredygtige investeringsprodukter er øget betragteligt.

Årsagen til den stigende interesse i den finansielle sektor er bl.a., at teknologi- og markedsudviklingen gør eksempelvis vedvarende energi til et stadigt mere konkurrencedygtigt alternativ til fossil energi. Det medfører en stigende opmærksomhed på forretningspotentialerne i grøn omstilling. Derudover knytter der sig en række fysiske risici til klimaforandringerne, som investorer og finansielle aktører skal være opmærksomme på ift. om deres traditionelle aktiver mister værdi.

Det er ikke bare i Danmark at den finansielle sektor spiller en afgørende rolle ift. den grønne omstilling. EU har med en række initiativer med **European Green Deal** gjort den finansielle sektor til en central spiller i den grønne omstilling ved at sætte fokus på bæredygtig finansiering. EU's taksonomi forventes eksempelvis at komme til at sætte standarden for hvilke investeringer, der kan betegnes som bæredygtige, og som bidrager til den grønne omstilling. Det vil gøre det nemmere for investorerne at identificere og kanalisere investeringerne i en bæredygtig retning. Men der er stadig meget arbejde at gøre for at definere grønne investeringer i både den finansielle og ikke-finansielle sektor.

Politiske aftaler med relevans for anbefalinger fra Finanssektorens klimapartnerskab

SIKRING AF LANGSIGTEDE OG FORUDSIGELIGE RAMMEVILKÅR

Omkostningen ved udledning af CO₂ er et centralt rammevilkår i den grønne omstilling af økonomien. Med aftale om grøn skattereform gennemføres en skattereform i to faser. Første fase fra 2020-2022 omfatter de første skridt i retningen af en højere og mere ensartet afgift på CO₂e-udledninger med udgangspunkt i det eksisterende energiafgiftssystem. I anden fase fastlægges rammerne for en ensartet CO₂e-afgift under hensyntagen til klimaloven, fx lækage mv. Som en del af arbejdet er der nedsat en ekspertgruppe, som skal udarbejde forslag til udformning af en ensartet CO₂e-regulering, herunder se på en mere ensartet CO₂e-afgift. Ekspertgruppen delrapporterer senest ultimo 2021 og skal færdiggøre sit arbejde i efteråret 2022.

MERE EFFEKTIVE BYGNINGER OG PRODUKTIONSPROCESSER

Lovgrundlaget for Danmarks Grønne Investeringsfond er i juni 2021 justeret, så fonden kan yde lån og garantier til virksomheder, som tilbyder eller faciliterer finansiering af energi- og miljømæssig renovering, herunder eksempelvis i form af energirenovering af private boliger. For at styrke bl.a. den finansielle sektors adgang til viden om bygninger, er der med Klimaaftale for energi og industri fra juni 2020 igangsat et arbejde med at samle, udstille og evt. fritstille data om bygninger, herunder deres energiforbrug, energimæssige tilstand, BBR-oplysninger mv. gennem udviklingen af en samlet digital platform kaldet Bygningshub.

MASSIV UDBYGNING AF VEDVAREDE ENERGI

Som første led i Regeringens klimahandlingsplan er der indgået en bred klimaaftale for energi og industri mv. i juni 2020, hvor det

bl.a. er aftalt at der skal etableres to energigøer. Den ene energigø placeres i Nordsøen med en kapacitet på 3 GW i første fase og med plads til 10 GW på sigt. Den anden energigø placeres ved Bornholm med en kapacitet på 2 GW. Energigøerne bliver verdens første og skal fremtidssikre dansk havvindudbygning. Energigøerne skal sikre, at Danmark i de kommende år kan elektrificere flere dele af samfundet og samtidig bidrage til, at alle danske husstandes og virksomheders strømforbrug er dækket af grøn strøm.

ELEKTRIFICERING AF EN LANGT STØRRE DEL AF ØKONOMIEN

Udbygningen af produktion af vedvarende energi skal danne grundlag for en yderligere elektrificering af økonomien og samfundet. Det gælder bl.a. i forhold til biler, hvor regeringen i december 2020 lavede en aftale om en grøn omstilling af vejtransporten i Danmark. Aftalen indeholder initiativer, der skønnes at reducere udledningen af drivhusgasser med 2,1 mio. ton i 2030 og skønnes at medføre 775.000 grønne biler på vejene i 2030.

Regeringen har ligeledes fokus på grøn omstilling af dele af bl.a. transportsektoren, som ikke umiddelbart kan elektrificeres, herunder ambitioner om at omdanne grøn strøm til grønne brændstoffer (gennem såkaldt "Power-to-X" eller PtX). Danmark deltager i EU's "Important Project of Common European Interest" (IPCEI) på brintområdet, hvor der er afsat 850 mio. kr til danske projekter. Der er ligeledes afsat minimum 750 mio. kr. til en tilskudsordning gennem statsligt udbud til PtX-projekter. Udbuddet har til formål at bidrage til en hurtig skalering af PtX i Danmark, der kan bidrage til at styrke den danske konkurrenceevne.

Ydermere er der afsat 16 mia. kr. til en 20-årig teknologineutral, markedsbaseret pulje til fangst og lagring eller anvendelse af CO₂ (CCUS). Puljen indføres fra 2024 og forventes, allerede fra 2025 at kunne levere en CO₂ reduktion på 0,4 mio. ton/år. Når puljen er fuldt indfaset i 2030 forventes den at bidrage med en reduktion på 0,9 mio. tons CO₂. Puljen skal ud over at levere drivhusgasreduktioner på den kortere bane også bidrage til at fremme CCUS teknologier. I forlængelse heraf er det i aftalen om fremtiden for Nordsøen af 3. december 2020 afsat 100 mio. kr. årligt i 2021 og i 2022 til støtte af udviklings- og demonstrationsprojekter for CO₂-lagring i Nordsøen.

RISIKOVILLIG FINANSIERING AF INNOVATION, UDVIKLING OG EKSPORT AF LAVEMISSIONSLØSNINGER

Regeringen har indgået en aftale om at etablere Danmarks Grønne Fremtidsfond, der med en samlet kapacitet på 25 mia. kr., bl.a. skal hjælpe grønne virksomheder med risikovillig kapital og hjælp til at nå eksportmarkeder. Fremtidsfondens indsatser udmøntes i hhv. Vækstfonden (4 mia. kr.), EKF-Danmarks Eksportkredit (14 mia. kr.), Danmark Grønne Investeringsfond (6 mia. kr.) og Investeringsfonden for udviklingslande (1 mia. kr.). Danmarks Grønne Fremtidsfond skal bidrage til grøn omstilling igennem fx udvikling og udbredelse af nye teknologier, omlægning af energisystemer til vedvarende energi, lagring og effektiv anvendelse af energi mv. og fremme af global eksport af grøn teknologi.

For at sikre bedre finansieringsløsninger og modning af flere grønne projekter til danske eksportører har regeringen yderligere afsat 745 mio. kr. til et kapitalindsat i EKF. Det forventes at kunne understøtte finansiering i mere risikable lande og teknologier med højere risikoprofiler for ca. 4-4,5 mia. kr.

STYRKELSE AF GRØN FORSKNING OG INNOVATION

Regeringen har øget de øremærkede midler til grøn forskning på det statslige forskningsbudget markant ifm. finanslovene for 2020 og 2021.

Herudover lancerede regeringen i 2020 en ny samlet national forskningsstrategi, Fremtidens grønne løsninger – Strategi for investeringer

i grøn forskning, teknologi og innovation, der skal sikre en målrettet og styrket dansk forskningsindsats på det grønne område. Strategien kortlægger de centrale forskningsbehov og -potentialer ift. den grønne omstilling, og udpeger blandt andet fire grønne missioner på områder, hvor der særligt er behov for at accelerere udviklingen af konkrete løsninger. Missionerne har fokus på CO₂-fangst-, lagring- og anvendelse, grønne brændstoffer til transport og industri (Power-to-X mv.), landbrug og fødevarerproduktion samt cirkulær økonomi med fokus på plast og tekstiler. Som led i forskningsreserveaftalen for 2021 blev der med afsæt i den grønne forskningsstrategi bl.a. afsat 700 mio. kr. i 2021 til de fire forskningsmissioner

I regeringens oplæg til grøn omstilling af landbruget lægges op til at videreudvikle Dansk Landbrugskapital, så der skabes en ny finansieringsløsning for landbruget, der understøtter generationsskifte og grøn omstilling. Konkret foreslår regeringen at indskyde 150 mio. kr. i en matchordning kaldet Grøn Landbrugskapital med minimum 1:1 medfinansiering fra business angels med erfaring fra landbrugserhvervet. Regeringen lægger op til, at finansiering fra Grøn Landbrugskapital vil være betinget af et krav om en grøn forretningsplan, som indeholder en handlingsplan for en række konkrete grønne mål. Samtidig vil regeringen etablere et partnerskab med landbrugets aktører og den finansielle sektor for at afsøge og konkretisere initiativer, der kan adressere de strukturelle og økonomiske udfordringer i landbrugssektoren.

STANDARDISERING, DIGITALISERING OG ADGANG TIL DATA

Standardiserings- og dataarbejdet er i høj grad forankret på europæisk og globalt plan. Regeringen har på en række områder igangsat tidlig interessevaretagelse ift. den udvikling, som foregår i EU ift. udvikling af standarder, dataindsamling, rapportering mv. Det gælder fx taksonomiforordningen, som blev vedtaget i 2021, og hvor der løbende arbejdes med konkretisering. Dette gælder også EU-Kommissionens forslag til direktiv om rapportering om virksomhedernes bæredygtighed (CSRD), og det forventede forslag om en fælles europæisk indgang til bl.a. regnskabs- og ESG-data – det såkaldte European Single Access Point (ESAP). I regi af Grønt Erhvervsforum har re-

geringen i samarbejde med Klimapartnerne færdiggjort et nationalt arbejde om en fælles metode til opgørelse af CO₂, hvor danske interesseorganisationer og virksomheder er kommet med 11 anbefalinger til indsatsen inden for bl.a. standardisering, jf. ovenfor.

Ud over EU's initiativer for at fremme rapportering om bæredygtighed blandt de europæiske virksomheder, bl.a. CSRD, kan nævnes det internationale initiativ Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), som har til hensigt at styrke virksomheders rapportering på og forståelse af klimarelaterede risici og muligheder i forbindelse med deres forretning og investeringer. En række større danske virksomheder og finansielle aktører har tilsluttet sig initiativet. Regeringen besluttede i 2020 at bakke op om anbefalingerne for yderligere at fremme interessen for klimarapportering blandt danske virksomheder og investorer.

Et godt og klart datagrundlag er første skridt på vej mod at kunne give danske virksomheder et styringsværktøj. Der er således også stigende efterspørgsel efter data på virksomhedernes CO₂-udledning bl.a. fra myndigheder, den finansielle sektor og andre virksomheder.

Datagrundlaget kan således danne baggrunden for, at fx pensionsselskaber kan investere i grønne virksomheder og rapportere om CO₂e-reduktioner til deres kunder. Data er således nødvendige for at kunne designe grønne investeringsprodukter. Data er også nødvendige for, at banker kan måle og rapportere om reduktioner i CO₂e-udledningen på deres udlånsportefølje. Selvom et godt datagrundlag ikke i sig selv skaber reduktioner, så er det i høj grad afgørende for, at der kan tiltrækkes de nødvendige investeringer for, at vi kan komme

helt i mål med den grønne omstilling.

Opgørelse af klimaaftryk kan samtidig motivere virksomhederne til at arbejde strategisk med at nedbringe deres klimapåvirkning.

STOP FOR EKSPORTFINANSIERING TIL TERMISK KUL

Som led i regeringens arbejde for at fremme global kuludfasning og bidrage til at vende de finansielle strømme fra sort til grønt har regeringen, i 2020 eksplicit, besluttet at stoppe for muligheden for offentlig dansk eksportfinansiering gennem Eksportkreditfonden til kulfyrede kraftværker, termisk kuludvinding og termisk kullogistik, samt at arbejde for et tilsvarende stop internationalt. Beslutningen skal endvidere ses i sammenhæng med bestræbelserne på at øge finansieringen til grøn omstilling internationalt, herunder gennem styrket grøn eksportfinansiering.

DEN OFFENTLIGE SEKTORS EGEN ROLLE I DEN GRØNNE OMSTILLING

Regeringen lancerede i oktober 2020 en samlet strategi for at øge den grønne andel af offentlige indkøb, som udgør ca. 350 mia. kr. om året. Med strategien sættes bl.a. tal på CO₂-udledningen som følge af den offentlige sektors indkøb og dermed, hvor meget de grønne indkøb skal bidrage med til at nedbringe Danmarks udledninger. Når et større analysearbejde er færdigt, skal der fastsættes et konkret reduktionsmål for den offentlige sektors CO₂-udledning. Med strategien sender regeringen et klart signal om, at klima- og miljøvenlige produkter og ydelser er fremtiden, og regeringen gør de offentlige indkøb til en motor for grøn udvikling i markedet.

Oversigt over Finanssektorens indsats på fem initiativområder

SÆTTE MÅL FOR OG MONITORERE REDUKTION AF KUNDERNES CO ₂ -AFTRYK	
Indsatsområde	Status
1 De finansielle institutioner opsætter konkrete mål for at reducere CO ₂ -aftrykket af de aktiviteter, de finansierer, og rapporterer herom.	<p>Finans Danmark har opfordret sine medlemmer til at sætte årlige handlingsplaner for reduktion af CO₂ på investeringer og udlån ved fremlæggelse af årsrapporter fra hhv. 2021 og 2022. Investering Danmark har givet tilsagn på at reducere CO₂-aftrykket for danske aktiefonde henvendt til private investorer med 75 pct. frem mod 2030 ift. verdensaktieindekset i 2020.</p> <p>Læs mere om Finans Danmarks bæredygtige indsats her</p> <p>Forsikring & Pension har sammen med pensionselskaberne vedtaget en standard for rapportering om opfølgning ift. Klimapartnerskabet.</p> <p>Iht. standarden skal pensionsvirksomheder oplyse om CO₂-udledning fra investeringsaktiver (i praksis porteføljeselskabers scope 1 og 2). Derudover skal forsikrings- og pensionsvirksomheder oplyse om egne scope 1- og 2-udledninger. Det er også aftalt, at virksomhederne skal opstille 2030-mål for de pågældende udledningstal.</p> <p>Iht. Standarden skal oplysningerne gives efter et "følg-eller-forklar princip"</p>
2 Opfølgning på finansieringsbidrag fra pensions- og forsikringselskaber, som har givet tilsagn om ekstra 350 mia. kr. til grønne lån og investeringer i Danmark og udlandet. Banker og realkreditinstitutter har som ambition at øge de grønne lån med 300 mia.kr. frem mod 2030, og dermed bringe deres samlede grønne udlån i Danmark op på 700 mia.kr. Opfølgning på mål om reduktion af klimaaftrykket fra detail aktiefonde	<p>I det seneste år steg pensions- og forsikringselskabernes grønne investeringer med 72. mia. kr. til 248 mia. kr. Investeringerne følger FN's verdensmål 7 om grøn energiteknologi. Investeringer sker i fx vindmølle- og solparker, grønne obligationer og grønne energiteknologi-virksomheder samt klimavenlige investeringer i ejendomme.</p> <p>I 2020 rundede bankernes og realkreditinstitutternes bidrag til den grønne omstilling 460 mia. kr. For banker og realkredit er bidraget steget med 60 mia. kr. siden 2019 og er dermed godt på vej mod de 700 mia. kr., der tidligere er anslået som finanssektorens forventede bidrag i 2030. I tallene for pensionselskaberne er inkluderet investeringer i udlandet. Af de 460 mia. kr. i dag kommer det største bidrag fra finansiering af danskernes boliger og erhvervsjendomme med energimærke A eller B. Herudover giver pengeinstitutterne også lån til f.eks. solceller, vindmøller og grønne biler.</p> <p>Investering Danmark har givet tilsagn om at reducere CO₂-aftrykket for danske aktiefonde henvendt til private investorer med 75 pct. frem mod 2030 ift. verdensaktieindekset i 2020. Ultimo 2020 lå CO₂-aftrykket fra fondene 13 pct. under verdensaktieindekset.</p>
3 Udvikling af model til at opgøre udlåns- og investeringsporteføljers CO ₂ -aftryk og udviklingen heri	<p>Finans Danmark og Forsikring & Pension har i 2020 udviklet en model, som indeholder principper og metoder for, hvordan virksomheder i finanssektoren kan udregne, hvor stort et CO₂-aftryk de er med til at finansiere gennem udlån og investeringer. Den giver dermed rammerne for, hvordan det enkelte medlem kan indsamle og sammenregne de bedst tilgængelige oplysninger om CO₂-aftrykket.</p>

AKTIVT ENGAGERE SIG I KUNDER OG PROJEKTER

	Indsatsområde	Status
1	<p>Det aktive ejerskab hos pensionselskaber, investeringsfonde og kapitalforvaltere vil understøtte udviklingen af klimavenlige forretningsmodeller i virksomheder, hvor de er aktionærer.</p>	<p>Investering Danmark anbefaler sine medlemmer at udøve aktivt ejerskab i samarbejde med andre investorer for at opnå mest mulig indflydelse på selskaberne. Det sker bl.a. i regi af Climate Action 100+ med deltagelse af investorer verden over.</p> <p>Investering Danmark anbefaler, at medlemmerne ikke benytter sig af "forklar"- muligheden i lovgivningen, men at medlemmerne i internationalt sammenhæng går forrest i forhold til aktivt ejerskab. Konkret anbefales det at:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Der udarbejdes og offentliggøres en politik for aktivt ejerskab, som skal beskrive, hvorledes aktivt ejerskab integreres i den overordnede investeringsstrategi • Medlemmet udøver stemmerettigheder • Der håndteres faktiske og potentielle interessekonflikter ifm. aktivt ejerskab • Der offentliggøres mindst én gang årligt, hvordan politik for aktivt ejerskab er gennemført (dvs. foretagne afstemninger, redegørelse for væsentlige afstemninger og eventuelt brug af rådgivende stedfortrædere – såkaldte proxy advisors) • Hvis der anvendes proxy advisor, er det medlemmets ansvar at tage stilling til, om proxy advisorens adfærds-kodeks er i overensstemmelse med kapitalforvalterens politik for aktivt ejerskab. Dette skal oplyses til aktionærer, investorer og andre interessenter ved kapitalforvalterens/investorens årlige offentliggørelse af, hvordan ens politik for aktivt ejerskab er gennemført • Medlemmerne følger gældende anbefalinger fra Komitéen for god selskabsledelse samt EFAMA's stewardship code <p>I Forsikring & Pensions rapporteringsstandard indgår, at både forsikrings- og pensionselskaberne rapporterer på udvalgte KPI'er for aktivt engagement. Pensionsvirksomheder skal oplyse om omfanget af dialoger med porteføljevirksomheder om håndtering af klimarelaterede udfordringer samt om ejendomsinvesteringers bæredygtighed. Forsikringsselskaberne skal rapportere om dialoger med kunder om energiforbedringer i forbindelse med skadesforebyggelse. De første data vil være klar i løbet af 2022 på baggrund af årsrapporterne fra 2021.</p> <p>Begge dele baseres på "følg-eller-forklar" princippet.</p>
2	<p>Pensionselskaber og andre institutionelle investorer vil kræve høje energistandarder i ejede bygninger og forpligter sig til, at nybyggerier er certificeret efter høje standarder for bæredygtighed, fx høje DGNB-standarder.</p>	<p>I Forsikring & Pensions rapporteringsstandard opfordres pensionselskaberne til at rapportere om andelen af ejendomsinvesteringer, der lever op til EU's bæredygtighedskriterier eller er bæredygtigheds-certificerede.</p> <p>Der er tale om frivillig rapportering i modsætning til rapportering baseret på "følg-eller-forklar" princippet.</p>

3	<p>Banker og skadeforsikringselskaber vil være mere aktive i forhold til deres kunder ved at bruge naturlige kontaktpunkter til en dialog om energiforbedringer, udskiftning af varmekilder m.v.</p>	<p>Cirka 40 pct. af Danmarks energiforbrug kommer fra ejendomme. Mere end hver fjerde bolig er i energimæssig dårlig stand, og langt de fleste boliger er renoveringsparate. Derfor er energirenoveringer af bygninger en vigtig nøgle til at nedbringe det samlede energiforbrug – og dermed også CO₂-udledningen. Her kan penge- og realkreditinstitutter spille en vigtig rolle ved at bruge de naturlige kontaktpunkter med kunderne, fx møder i forbindelse med låneomlægninger, til at have en dialog med boligkøberne og boligejerne om mulige energiforbedringer i forbindelse med valg af boligfinansiering.</p> <p>Derfor har Finans Danmark indgået et samarbejde med Energistyrelsen om energirenoveringskampagnen "Byg om, så det kan mærkes". Finans Danmark har i 2020 bidraget til at udarbejde forskellige redskaber, som kan hjælpe bankrådgivere til at tage en dialog med deres kunder om energirenovering. Desuden er der afholdt et virtuelt webinar i 2021, som skal klæde bankrådgiverne bedre på til en grøn snak med kunderne.</p> <p>Desuden er der i regi af Finanssektorens Uddannelsescenter allerede udbudt flere onlinemoduler og kurser om bæredygtighed – og mere er på vej. Uddannelsesindsatsen i sektoren har i første omgang været mest fokuseret på rådgiverne</p> <p>Iht. Forsikring & Pensions rapporteringsstandard skal forsikringselskaberne ud fra et "følg-eller-forklar" princip opgøre omfanget af dialoger om energiforbedringer i forbindelse med skadesforebyggelse. De første data vil være klar i løbet af 2022 på baggrund af årsrapporterne fra 2021.</p> <p>Flere forsikringselskaber har gjort skadeforebyggelse til et strategisk fokusområde. Forsikringselskaberne rådgiver typisk om energiforbedringer i forbindelse med skadeudbedring, men kun når det er oplagt i forhold til skaden, jf. ovenfor. Afvejningen af, hvad medarbejderne skal rådgive om, herunder certificeringer og rådgiveransvar, giver pt. en række udfordringer, som skridt for skridt skal løses. Der arbejdes på sigt på at systematisere rådgivning om bæredygtige løsninger i forsikringselskaberne.</p>
---	--	---

INTEGRERE BÆREDYGTIGHED I FORRETNINGSMODELLER

	Indsatsområde	Status
1	<p>Penge- og realkreditinstitutterne vil udvikle og tilbyde lån, der ansporer ejere af boliger og erhvervsbygninger til at reducere deres energiforbrug.</p>	<p>Otte ud af ti af Finans Danmarks medlemmer har lanceret nye bæredygtige produkter, og for næsten halvdelen gælder det både låne- og investeringsprodukter målrettet et bedre klima eller sociale forhold. Ved udgangen af 2020 tilbød godt ni ud af ti institutter bæredygtige produkter. Mange institutter har samtidig indført særlige grønne og bæredygtige lån til at finansiere energirenoveringer i boliger, som gør det nemt og attraktivt at få finansieringen på plads og dermed bidrager til, at flere danskere kommer i gang med i at energirenovere deres boliger.</p>
2	<p>De finansielle institutioner vil tilbyde investerings- og opsparingsprodukter, der er målrettet investeringer i bæredygtige aktiviteter.</p>	<p>31 pct. af Finans Danmarks medlemmer har lanceret nye bæredygtige/grønne investeringsprodukter i 2020 og der blev introduceret 33 nye aktiefonde, hvoraf 45 pct. er betegnet som bæredygtige eller grønne.</p> <p>De fleste pensionsvirksomheder tilbyder deres kunder pensionsprodukter, hvor ansvarlig og bæredygtig investering er integreret i valget af konkrete investeringer.</p>

3	<p>Skadesforsikringselskaber vil fokusere på forhindring af skader med et stort klimaaftryk, som brand, genopførelse af bygninger m.v.</p>	<p>Iht. Forsikring & Pensions rapporteringsstandard skal skadesforsikringselskaber efter et "følg-eller-forklar" princip rapportere om omfanget af udbetalinger til skadesforebyggelse.</p> <p>For forsikringselskaberne gælder et "følg-eller-forklar" princip om dialog om energiforbedringer i forbindelse med skadesforebyggelse.</p> <p>De første data vil være klar i løbet af 2022 på baggrund af årsrapporterne fra 2021.</p>
4	<p>Finansielle institutioner øger fokus på risikohåndteringen af aktiver, som påvirkes negativt af den grønne omstilling og klimaforandringer, herunder mulige konsekvenser for selskabernes aktiver som fx ejendomme som følge af stigende vandstand eller temperaturer (fysiske risici) samt transitionsrisici for aktiver, der baserer sig på fossile brændsler, såkaldte strandede aktiver.</p>	<p>Finanssektoren er begyndt at inddrage de nye klimarelaterede risici i deres risikostyring – et helt centralt omdrejningspunkt i enhver finansiel virksomhed. Flere institutter tager i den sammenhæng afsæt i anbefalingerne fra Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD).</p> <p>Nogle institutter er begyndt at indarbejde klimarisici i sektoranalyser, så klimarisici i højere grad indgår som en del af den overordnede risikoappetit. Det tager til eksempel form af klimabaserede scenarieanalyser inden for særligt udvalgte brancher såsom landbrug, olie, gas og ejendomme. For den konkrete branche analyseres, hvordan både transitionsrisici og fysiske risici påvirker den samlede finansielle risiko for instituttet. Konkrete eksempler omfatter, hvordan fremtidige drivhusgas-skatter kan påvirke landbrugets økonomi, eller hvordan klimaforandringernes øgede risiko for oversvømmelser kan ramme kystnære ejendomme. Flere institutter analyserer også, hvordan ESG-forhold påvirker risici på udlån til store erhvervs-kunder. Sådanne analyser er af nyere dato, men i stærkt fokus, og der sker en gradvis udvidelse til flere kundesegmenter.</p> <p>I pensions- og forsikringsbranchen indgår klimarelaterede risici allerede i stort omfang i styringen af såvel investeringer som underwriting.</p>
5	<p>Uddannelse af medarbejdere til at kunne gå i dialog med kunder og partnere om bæredygtige investeringer.</p>	<p>De ansatte skal være godt klædt på til nye opgaver med bæredygtighed i fokus – det gælder både rådgivning, risikostyring og kredit. Den uddannelsesindsats er ca. halvdelen af medlemmerne i Finans Danmark selv gået i gang med for deres egne medarbejdere. Finans Danmark samarbejder også med FA, Finansforbundet og LOPI om at få styrket uddannelsesstilbuddene til ansatte i finanssektoren, blandt andet i regi af Finanssektorens Uddannelsescenter. I marts 2021 er der således startet et pilotprojekt op for erhvervsrådgivere. Desuden er der i regi af Finanssektorens Uddannelsescenter allerede udbudt flere onlinemoduler og kurser om bæredygtighed – og mere er på vej. Uddannelsesindsatsen i sektoren har i første omgang været mest fokuseret på rådgiverne.</p>

REDUCERE UDLEDNINGER FRA FINANSSEKTOREN SELV

Indsatsområde		Status
1	Finanssektoren vil sætte mål for egen CO ₂ -udledning og rapportere herom.	Finanssektorens virksomheder vil som minimum reducere egne drivhusgasudledninger med 70 pct. frem mod 2030. Det skønnes, at Finans Danmarks medlemmers scope 1 og scope 2 udledninger faldd med 6% fra 2019-2020. Iht. Forsikring & Pensions rapporteringsstandard skal både selskaberne sætte 2030-mål for udledning fra investeringsaktiver (pensionsvirksomheder) samt for egne scope 1 og scope 2 udledninger (pensions- og forsikringsvirksomheder).
2	Indkøb af certificeret grøn elektricitet og opvarmning.	Nogle medlemmer har opført solcelleanlæg eller vindmølle til at dække eget elforbrug. I Forsikring & Pensions rapporteringsstandard opfordres både pensions- og skadesforsikringsvirksomheder til at sætte mål for vedvarende energandel i indkøbt og egenproduceret energiforbrug samt for energiforbrug i alt.
3	Energirenovering af virksomhedernes bygningsmasse.	Medlemmerne foretager løbende energirenovering af deres bygninger både hovedsæder og filialer.
4	Løbende udskiftning af bilparken til lavemissionsbiler.	I Forsikring & Pensions rapporteringsstandard opfordres forsikrings- og pensionselskaberne til at opgøre kørsel i 0-emissionsbiler og lavemissionsbiler.

FORSIKRING MED FOKUS PÅ SKADESFØRE-BYGGELSE OG RÅDGIVNING

Indsatsområde		Status
1	Øget forebyggelsesindsats	Flere skadesforsikringselskaber har gjort skadeforebyggelse til et strategisk fokusområde. Forsikringselskaberne rådgiver typisk om energiforbedringer i forbindelse med skadeudbedring, men kun når det er oplagt i forhold til skaden. Afvejningen af, hvad medarbejderne skal rådgive om, certificeringer og rådgiveransvar giver pt. en række udfordringer, som skridt for skridt skal løses. Der arbejdes på sigt på at systematisere rådgivning om bæredygtige løsninger i forsikringselskaberne.
2	Udnyttelse af kontaktpunkter og bygningsfaglig ekspertise	Som i punkt 1.
3	Klimatilpasning	Som i punkt 1.

Oversigt over opfølgning på klimapartnerskabets anbefalinger

#1 LANGSIGTEDE OG FORUDSIGELIGE RAMMEVILKÅR	
Anbefaling	Status
<p>Reform af afgifter og tilskud tilknyttet energiforbrug herunder den samlede bilbeskatning. Det nuværende system er et resultat af knopskydning over årtier og ikke målrettet en omkostningseffektiv grøn omstilling af den danske økonomi.</p>	<p>Aftale om grøn skattereform (december 2020) Der nedsat en ekspertgruppe, som skal udarbejde forslag til udformning af en ensartet CO₂e-regulering, herunder se på en mere ensartet CO₂e-afgift. Ekspertgruppen delrapporterer senest ultimo 2021 og skal færdiggøre sit arbejde i efteråret 2022.</p> <p>Aftale om Grøn omstilling af vejtransporten (december 2020) Aftalen sikrer 775.000 grønne biler på vejene i 2030 via en omlægning af bilafgifterne.</p>
<p>Revision af Energimærkningsordningen Energimærket skal gøres mere præcist, og tilskyndelser til at få det udbredt skal styrkes.</p>	<p>Klimaaf tale for energi og industri (juni 2020) Det er aftalt at videreudvikle energimærkningsordningen, herunder forøget kvalitet gennem bedre dataanvendelse samt en udvidelse af ordningen til også at have fokus på tiltag, der kan forbedre bygningens indeklima. Det skal øge boligejernes motivation til at foretage renoveringer, der både reducerer energiforbruget og giver en sundere bolig. Samtidig skal det styrke boligejernes tillid til ordningen.</p>
<p>Revision af BoligJobordningen Omstillingen af ejendomme skal understøttes ved en revision af BoligJobordningen, så håndværkerfradraget kan akkumuleres over en årrække til større energirenoveringer og udvides, så nedrivning af boliger i energimæssig meget dårlig stand kan medtages som fradragsberettiget udgift. Udbredelsen af energimærket vil blive tilskyndet, hvis udarbejdelse af energimærket er fradragsberettiget under BoligJobordningen</p>	<p>Aftale om Finansloven 2021 Det er aftalt at lempe BoligJobordningen midlertidigt i 2021, så loftet for serviceydelser hæves til 25.000 kr., og fradragsværdien af fradraget øges til ca. 35 pct. for serviceydelser. Loftet for håndværksydelser hæves til 25.000 kr. Formålet er at støtte serviceerhvervet og fremme private grønne investeringer. Det indgår ikke i aftalen at ændre på de fradragsberettigede ydelser eller de generelle betingelser for at benytte ordningen.</p> <p>En mulighed for "opsparing" af fradrag vil være i strid med almindelige fradragsprincipper og gøre ordningen vanskeligere at administrere og kontrollere. Det er et afgørende hensyn bag BoligJobordningen, at den er relativt nem at administrere for borgere, virksomheder og myndigheder. Det bemærkes endvidere, at evt. udvidelser af ordningen vil kræve finansiering og at aktiviteten i byggesektoren allerede er høj og således ikke kan begrunde udvidelse af ordningen.</p>
<p>Videreførelse af Energispareordningen Målrettede støtteordninger kan bidrage til at accelerere omstillingen i små- og mellemstore virksomheder. Erfaringer fra de senere år peger på, at Energispareordningen har været afgørende for gennemførelsen af en række omstillingsprojekter i produktionsvirksomheder, og ordningen bør derfor videreføres.</p>	<p>Energiaftale (2018), Klimaaf tale for energi og industri (juni 2020), Aftale om grøn skattereform (december 2020) og Finanslov 2021. Energispareordningen er med Energiaftale 2018 erstattet af to nye puljer til hhv. energieffektivisering i erhverv (erhvervspuljen) og bygninger (bygningpuljen). Puljerne er forøget med Klimaaf tale for energi og industri 2020, finanslov 2021 og med aftale om grøn skattereform.</p>
<p>Udbredelse af kravet om energisyn Under hensyntagen til administrative byrder udvides kravet om energisyn til små og mellemstore virksomheder. Ordningen skal differentieres efter størrelse.</p>	<p>Der er ikke arbejdet videre med anbefalingen.</p>

<p>Finansieringskonstruktion med Danmarks Grønne Investeringsfond Der vil være tilfælde, hvor ejendommens værdi eller kundens økonomi ikke kan finansiere fx udskiftning af varmekilde til en varmepumpe. Her er det nødvendigt med andre finansieringsmodeller. Der foreslås finansieringskonstruktion, hvor Danmarks Grønne Investeringsfond kan finansiere selskaber, der tilbyder fuldt finansierede løsninger til installation af varmepumper i private boliger, og hvor tilbagebetalingen sker med et beløb, der rummes inden for besparelsen. Der skal være øget fokus på grønne investeringer i Dansk Vækstkapital 3.</p>	<p>Justeret lovgivning for Danmarks Grønne Investeringsfond (juni 2021) Med en lovændring, der trådte i kraft i juni 2021, er det nu muligt for Danmarks Grønne Investeringsfond at yde lån og garantier til virksomheder, som tilbyder eller faciliterer finansiering af energi- og miljømæssig renovering, herunder eksempelvis i form af energirenovering af private boliger.</p> <p>Dansk Vækstkapital Dansk Vækstkapital III (DVK III) blev etableret i juni 2021 som et samarbejde mellem Vækstfonden, pensionskasserne ATP, PKA og Jyske Bank. Fonden, DVK III, der investerer i andre fonde, etableres i første omgang med 1,5 mia. kr. Vækstfonden har med sin indsats i Danmarks Grønne Fremtidsfond et grønt investeringsfokus, men DVK III har ikke et specifikt grønt mandat.</p>
<p>Finansieringskonstruktion for landbrugsbedrifters bæredygtige investeringer Omstillingen mod mere bæredygtige landbrugsbedrifter dækker bredere end energieffektiviseringer og elektrificering. Det kan støtte omstillingen mod mere bæredygtige landbrugsbedrifter, hvis der kan laves en simpel ordning, som understøtter landbrugeres finansiering af bæredygtige tiltag af mindre størrelse, fx investering i gylleforsøringsanlæg, hyppig gylleudslusning og andre staldteknologier, udstyr til præcisionslandbrug og andet markudstyr med dokumenteret effekt mv. Der skal ses nærmere på vækstkautioner, hvor man kan drage på tidligere erfaringer i Vækstfonden, og der skal ses nærmere på mulighed for straksafskrivning på bæredygtige investeringer, fx under 1 mio. kr.</p>	<p>Udspil om vejen til 7,1 mio. tons CO₂e-reduktioner i 2030 (maj 2020) Regeringens oplæg vil sikre en reduktion af drivhusgasudledningerne i 2030 med ca. 1,6 mio. ton.</p> <p>I regeringens oplæg til grøn omstilling af landbruget lægges op til at videreudvikle Dansk Landbrugskapital, så der skabes en ny finansieringsløsning for landbruget, der understøtter generationsskifte og grøn omstilling.</p> <p>Konkret foreslår regeringen at indskyde 150 mio. kr. i en matchordning kaldet Grøn Landbrugskapital med minimum 1:1 medfinansiering fra business angels med erfaring fra landbrugserhvervet. Regeringen lægger op til, at finansiering fra Grøn Landbrugskapital vil være betinget af et krav om en grøn forretningsplan, som indeholder en handlingsplan for en række konkrete grønne mål.</p> <p>Samtidig vil regeringen etablere et partnerskab med landbrugets aktører og den finansielle sektor for at afsøge og konkretisere initiativer, der kan adressere de strukturelle og økonomiske udfordringer i landbrugssektoren.</p>
<p>Bedre muligheder for at detailinvestorer kan bidrage til finansieringen af den grønne omstilling Danskernes indestående på indlånskonti og andre frie midler kan i højere grad bidrage til den grønne omstilling uden at gå på kompromis med investorbeskyttelsen. Der skal derfor gennemføres et review af de regulatoriske rammer for indpakning af alternative investeringer (AIF, UCITS, MiFID II osv.) og for bankers mulighed for at mellemfinansiere grønne projekter (regler for accessorisk virksomhed).</p>	<p>Erhvervsministeriet og Finanstilsynet har fra Finans Danmark modtaget tre konkrete forslag til udmøntning af anbefalingen. Der er igangsat en proces for videre dialog omkring forslagene.</p>
<p>Bedre regulering af el-net Den nuværende regulering af Energinet og distributionselskaber skaber usikkerhed for, om den nødvendige udbygning bliver foretaget og risikerer også, at den bliver unødvendigt dyr. Her kan OPP-løsninger være relevante, hvor finansieringen og udførelsen foretages af private, mens ejerskabet af kritisk infrastruktur bevares på offentlige hænder.</p>	<p>Aftale om en effektiv og fremtidssikret elinfrastruktur (juni 2021) Der er gennemført ny regulering af Energinet, ligesom regeringen sammen med et bredt flertal i Folketinget den 4. juni 2021 indgik en aftale om en effektiv og fremtidssikret elinfrastruktur til understøttelse af den grønne omstilling og elektrificeringen. Det skal være med til at sikre rettidige og effektive investeringer. OPP-løsninger indgår ikke i aftalen.</p>
<p>Rammevilkår i EU for bæredygtig finansiering EU's rammevilkår for långivning og investeringer skal understøtte den bæredygtige omstilling. Taksonomien for bæredygtige aktiviteter bør derfor understøtte overgangen til mere bæredygtighed, og dokumentationskrav skal være håndterbare.</p>	<p>EU's agenda om bæredygtig finansiering og European Green Deal Regeringen deltager aktivt i EU's udvikling af regulering og redskaber inden for bæredygtig finansiering, eksempelvis EU's taksonomi for bæredygtige investeringer, som har til hensigt at skabe definitioner af, hvad der er en bæredygtig investering. Dette vil gøre det lettere for investorer at identificere bæredygtige investeringer og finansielle produkter. Regeringen arbejder for, at taksonomien er ambitiøs, evidensbaseret og brugbar mhp. at sikre hurtig og bred anvendelse i de finansielle markeder og samtidig begrænse administrative byrder for finansielle og ikke-finansielle virksomheder.</p>

2 FINANSIERING AF INNOVATION, UDVIKLING OG EKSPORT AF LAVEMISSIONSLØSNINGER

Anbefaling	Status
<p>Udvikling og markedsmodning af lavemissionsteknologier. Øget brug af offentlige bevillinger og risikovillig kapital til at finansiere udviklingsprojekter med potentiale for at reducere globale udledninger, fx udvikling af e-fuels samt fangst og lagring af CO₂ (CCS).</p>	<p>Klimaaftale for energi og industri mv. (juni 2020) Der er afsat en pulje til CO₂ fangst og lagring på 16 mia. kr., ligesom regeringen i 2021 vil præsentere en strategi for fangst og lagring af CO₂ (CCS). Der er med aftale om fremtiden for olie- og gasindvinding i Nordsøen (december 2020) afsat 100 mio. kr. årligt i 2021 og 2022 til støtte af udviklings- og demonstrationsprojekter for CO₂-lagring i Nordsøen.</p> <p>Principaftale om en køreplan for CO₂-lagring Partierne bag aftalen er enige om, at igangsætte undersøgelser af potentielle lagringslokaliteter i den danske undergrund. Aftalepartierne er enige om, at finansiering kan ske gennem forskningsreserven, idet det er en del af udmøntningen af CCUS-missionen i den grønne forskningsstrategi. Endelig finansiering afhænger af prioritering på forskningsreserven, der forhandles ultimo oktober.</p> <p>Der er afsat 750 mio. kr. til et PtX-udbud, ligesom der er afsat 850 mio. kr. til danske projekter i EU's "Important Project of Common European Interest" (IPCEI) på brintområdet. Regeringen vil i 2021 præsentere en PtX-strategi. Mindst 100 mio. kr. af midlerne i 2021 til EUDP afsættes til at understøtte teknologiudviklingen inden for fangst, lagring eller anvendelse af CO₂ samt Power-to-X.</p> <p>Herudover aftalte regeringen med Folketingets partier ifm. aftalen om fordeling af forskningsreserven for 2021 at afsætte i alt 700 mio. kr. til fire grønne forskningsmissioner, herunder én mission om grønne brændstoffer til transport og industri (Power-to-X mv.) og én mission om fangst, anvendelse eller lagring af CO₂ (CCS).</p>
<p>Understøtte forskning i nye teknologier. Universiteterne har en unik rolle i at finde nye løsninger for at nå klimamålet. Der er brug for, at universiteternes bevillinger i højere grad målrettes forskningsområder, der er med til at løse klimamålet. Samtidig skal viden omsættes til forretning. Hvis viden fra universiteterne omsættes i nye forretnings succeser, kan det bidrage væsentligt til, at det danske samfund oplever et nyt grønt erhvervseventyr. Det kræver, at det gøres mere enkelt for iværksættere at overtage ny viden og nye teknologier fra universiteterne.</p>	<p>Regeringen har med finanslovene for 2020 og 2021 etableret et historisk højt niveau for statslige investeringer i grøn forskning.</p> <p>Herunder har regeringen sammen med Folketingets partier og med afsæt i regeringens grønne forskningsstrategi "Fremtidens grønne løsninger" fra september 2020 blandt andet prioriteret 700 mio. kr. til fire grønne missioner på områder, hvor der særligt er behov for at accelerere udviklingen. Missionerne skal udmøntes af grønne forsknings- og innovationspartnerskaber, som samler de relevante aktører på tværs af værdikæden, f.eks. vidensinstitutioner og virksomheder omkring den enkelte mission.</p> <p>Herudover finansierer Uddannelses- og Forskningsministeriet og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse klyngeprogrammet "Innovationskraft: Danske klynger for viden og erhverv 2021-2024". Formålet med klyngeprogrammet er at styrke virksomheders produktivitet og konkurrenceevne gennem samarbejde om innovation og overførsel af viden mellem virksomheder og med forsknings- og vidensmiljøer. Der er bl.a. nedsat klyngen Copenhagen FinTech for finans- og fintechområdet.</p> <p>Regeringen har endvidere ifm. indgåelse af resultatkontrakter for de Godkendte Teknologiske Serviceinstitutter (GTS'er) for perioden 2021-2024 lagt særligt vægt på, at GTS'erne har fokus på overførsel af viden på det grønne område til erhvervslivet, og således understøtter virksomhedernes bidrag til den grønne omstilling.</p>
<p>Innovation og iværksætteri For at skabe vækst og arbejdspladser skal regeringen i dialog med branchen om, hvordan man i Danmark gennem forskning og uddannelsessystemet, beskatningen og erhvervsfremmesystemet fremmer en risikovillig investeringskultur og lyst til at starte virksomheder med nye grønne løsninger</p>	<p>Aftale om stimuli og grøn genopretning (december 2020) Med aftalen er der afsat 825 mio. kr. fra EU's genopretningsprogram ReactEU til at styrke bl.a. den grønne omstilling i erhvervslivet. I udmøntningen er der bl.a. fokus på grønne iværksættere mhp. at anspre flere til at stifte ny forretning og gribe nye vækst- og eksportmuligheder i den grønne omstilling.</p>

<p>Understøtte skalering og eksport. Øget brug af midler fra EKF til at styrke eksportpotentialet i teknologiudvikling og hermed tilføje den nødvendige skala, der skal til for at gøre projekterne rentable.</p>	<p>Aftale om genstart af dansk eksport (oktober 2020) Der er afsat 125 mio. kr. til et kapitalindskud i EKF, som forventes at kunne understøtte garantier i mere risikable lande for 1-1,5 mia. kr., hvilket samlet set skønnes at skabe basis for finansiering for 2-3 mia. kr. i vanskelige markeder</p> <p>Eksportpakke i forbindelse med finanslov 2021 Bedre finansieringsløsninger og modning af flere grønne projekter til danske eksportører: Der er afsat yderligere 620 mio. kr. til kapitalindskud i EKF i perioden 2021-2023, som forventes at kunne understøtte finansiering til danske eksportører for godt 3 mia. kr., bl.a. gennem nye finansieringsprodukter og finansiering af nyere teknologier med højere risikoprofil.</p>
# 3 STANDARDISERING, DIGITALISERING OG ADGANG TIL DATA	
Anbefaling	Status
<p>Krav om måling af virksomheders CO₂-aftryk Tage initiativ til at udvikle branchespecifikke standardiserede nøgletal for bl.a. CO₂-regnskab under hensyntagen til den administrative byrde forbundet hermed.</p>	<p>Handlingsplan for FN's verdensmål (juni 2021) Handlingsplanen for FN's verdensmål sætter klare mål for den nationale indsats for at skabe et mere bæredygtigt og lige samfund. Planen omfatter konkrete initiativer med et fokus på de områder, hvor Danmark fortsat har udfordringer. Et af initiativerne er videreudvikling og opdatering af Klimakompasset, så virksomheder også fremadrettet har adgang til et tidssvarende værktøj til CO₂-beregning samt bedre vejledning og opdaterede emissionsfaktorer, hvor virksomheder kan estimere såvel deres direkte udledninger og indirekte udledninger fra værdikæden (GHG-protokollens scope 1, 2 og 3). Der er desuden igangsat en indsats for at understøtte virksomheder i at rapportere nøgletal og fastsætte måltal for CO₂. Rapporteringen skal gøres ensartet og tilgængelig.</p>
<p>Bidrage til udvikling af rapporteringsstandarder Bidrage proaktivt til det igangværende europæiske arbejde med at udvikle – ideelt set – globale standarder for rapportering inden for klima og bæredygtighed.</p>	<p>EU's Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) Regeringen har igangsat en indsats for tidlig interessevaretagelse ifm. EU-Kommissionens forslag til Corporate Sustainability Reporting Directive, hvorunder der udvikles europæiske standarder for afrapportering af bæredygtighed i virksomheder. Desuden har regeringen tilsluttet sig anbefalingerne fra <i>Task Force on Climate-related Disclosures</i> for at styrke opmærksomheden på identificering af og rapportering på klimarisici blandt finansielle og ikke-finansielle virksomheder.</p>
<p>Etablering af et fælles EU-dataregister Arbejde for at etablere et fælles EU-dataregister med standardiserede og digitaliserede data om klima og miljø, sociale og ledelsesmæssige forhold (såkaldte ESG-data), som er frit tilgængelige for alle</p>	<p>EU's European Single Access Point (ESAP). Det er forventningen, at Kommissionen fremsætter et forslag i sidste halvår 2021 til en fælles europæisk indgang til bl.a. regnskabs- og ESG-data – det såkaldte European Single Access Point (ESAP). Erhvervsministeriet har igangsat en indsats for tidlig interessevaretagelse ift. ESAP.</p>
<p>Styrke certificeringen for energirådgivere. For at imødekomme det stigende behov for uafhængige energi- og klimarådgivere, der kan rådgive om og udarbejde konsekvensberegninger af konkrete projekter for den enkelte virksomhed. Energirådgivernes afrapporteringer og dokumentation bør samtidig standardiseres i videst muligt omfang, så banker og investorer får et bedre og mere objektivt grundlag for at stille finansiering til rådighed</p>	<p>Klimaaf tale for energi og industri (juni 2020) Afrapportering og dokumentation er en del af arbejdet med EUs taksonomiforordning og diverse standarder inden for grønne investeringer i EU. Fsva. energirådgivere er det aftalt, at styrke Bedre-Bolig-ordningen, som giver boligejere et samlet løsningsforslag til energirenovering af deres bolig efter one-stop-shop tankegangen, så ordningen også kan understøtte den finansielle sektors og kommunernes rolle som initiativ over for bygningssejere.</p>

4 DEN OFFENTLIGE SEKTORS ROLLE

Anbefaling	Status
Offentlige bygninger og anlæg Den offentlige sektor bør både som lejer og bygherre stille krav om certificeret og energieffektivt byggeri. Ved større anlægsarbejder skal der være fokus på livscyklusbetragtninger samt anvendelse af de mest klimavenlige materialer	<p>Bygningsstyrelsen stiller i dag krav til energieffektiviteten i styrelsens egne bygninger såvel som de privatejede lejemaal i henhold til cirkulære om energieffektivisering i statens institutioner. I den forbindelse udarbejdes der inden juni 2022 energieffektivitetsplaner for samtlige ministerområder, hvor konkrete energisparetiltag identificeres og planlægges. Ligeledes deltager Bygningsstyrelsen i testen af den frivillige bæredygtighedsklasse (FBK) med tre byggeprojekter. I den forbindelse indsamler Bygningsstyrelsen erfaringer med brugen af livscyklusvurderinger. Herudover har Bygningsstyrelsen igangsat byggeriet af et statslige kontorknudepunkt i Odense, hvor bygningens bærende konstruktioner skal opføres i træ. Bygningen forventes at stå færdig i 2025.</p> <p>Endeligt er der igangsat et arbejde på tværs af Transportministeriets styrelser, der skal afdække hvordan livscyklusanalyser i endnu højere grad kan anvendes i byggerier</p>
Offentlig budgetstyring og indkøb. En reform af den offentlige økonomistyring fra udgifts- til omkostningsstyring med fokus på totaløkonomiske løsninger for at styrke tilskyndelser til energieffektiviseringer. Staten og Kommunernes Indkøbsservice (SKI) skal fastlægge en indkøbspolitik, som understøtter den grønne omstilling gennem klimavenlige indkøb af varer og tjenesteydelser.	Strategi for grønne offentlige indkøb (oktober 2020) Strategien lægger sporene til en fremtid, hvor de offentlige indkøb har et markant lavere klimaaftryk og bidrager til de danske udledninger. Som handling her og nu vil det blive obligatorisk for statslige institutioner at have fokus på omkostninger i hele produktets livsforløb – og ikke kun prisen på købstidspunktet – for udvalgte produktgrupper. Det offentlige vil fremover også have fokus på energieffektivitet ved brug af total-omkostningsværktøjer. Herudover udarbejdes der et charter for godt og grønt indkøb. Charteret skal professionalisere samt gøre indkøb i staten mere bæredygtige med henblik på bl.a. at understøtte klimavenlige indkøb af varer og tjenesteydelser.
Udbud af kollektiv transport Ligesom i den private sektor kræver 70 pct.-målsætningen en elektrificering af den kollektive trafik. Her kan OPP-løsninger være relevante, hvor finansieringen og udførelsen foretages af private, mens kontrollen bevares på offentlige hænder.	<p>Regeringen arbejder allerede for en elektrificering af den kollektive trafik. Letbaner, metro og en del af jernbanenettet kører på el, mens der er planer for omstilling af øvrige dele af banenettet til eldrift. Bustrafikken omstilles i videst muligt omfang også til eldrift, dog med forbehold for visse busruter, hvor længden af ruten samt den teknologiske udvikling på kort sigt betyder, at det ikke vil være meningsfuldt at omstille til nulemission. Her er imidlertid andre CO₂-neutrale løsninger en mulighed. Hvis der opstår muligheder, hvor OPP-løsninger er relevante, vil disse blive overvejet.</p> <p>Transportministeriet er i gang med at forberede udbud af færgebetjeningen af Bøjden-Fynshav og Ballen-Kalundborg. Der arbejdes i den proces med en tilgang til de kommende udbud, hvor der inden for den nuværende økonomiske ramme sikres den bedst mulige grønne omstilling af færgernes drift. Der lægges op til, at tilbudsgiverne kommer med løsningen for den grønne omstilling. I forhold til den grønne omstilling af færgedriften, vurderes der på nuværende tidspunkt tre primære mulige alternative drivmidler (el, HVO og bio-metanol). Det er vurderingen, at færgedriften af Bøjden-Fynshav kan omstilles til el. Det er omvendt usikkert, hvilke muligheder, der er for færgedriften af Ballen-Kalundborg.</p>
Deling af offentlige data For at kunne finansiere den grønne omstilling er det afgørende, at den finansielle sektor har nem og billig adgang til standardiserede og digitale data om de virksomheder, husholdninger m.m., som har brug for finansiering, fx oplysninger om ejendommens energimæssige stand. Det gælder også data fra det offentlige. Adgangen til at dele offentlige data skal derfor styrkes.	<p>Det er aftalt at igangsætte et arbejde med at samle, udstille og evt. fritstille data om bygninger, herunder deres energiforbrug, energimæssige tilstand, BBR-oplysninger mv. gennem udviklingen af en samlet digital platform kaldet Bygningshub.</p> <p>Fra den 1. januar 2021 har store virksomheder frivilligt kunnet digitalt opmærke deres rapportering på en række ESG-nøgletal ifm. indberetning af årsrapporten, hvilket skal medvirke til nemt at give adgang til standardiserede og digitale data om virksomheders arbejde med bæredygtighed, herunder klima.</p>